

Knuts gård, Karis

Knuts gård, Mjölballstad by i Karis.

Areal: ca 118 ha.

Ägare: släkten Enström sedan början av 1800-talet.

(källa: Finlands lantegendomar I, Nylands län. H:fors, 1932)

Alfons Enström (1878–1929), elev vid Söderkulla jordbruksskola 1902–1903.

Ordförande i Karis östra ungdomsförening åren 1913–1915, gästgivare 1923–25.

Ordförande för skoldirektionen i Brasby folkskola.

Maka: Aina, f. Perklén i Sjundeå.

Innehåll:

Kopierade gårdshandlingar samt brev o.a. personhandlingar från 1800- och 1900-talen.

Gränsår: 1870 – 1950

Lånade av Gösta Enström för kopiering till Hembygdsarkivet, år 1975.

(tidigare benämning: Fokus nr 382)

Gårdshandlingar	s. 1
Räkenskapshandlingar	
Personhandlingar (flera familjemedlemmar)	s. 2
Biografica	
Brevsamling (mottagna brev/kort)	
Handlingar med anknytning till föreningsverksamhet o.a. förtroendeuppdrag	s. 7

Gårdshandlingar

Köpebrev:

- Köpebrev (mekanikern G. A. From, Knuts hemmans åkerskifte) 28.13.1920

Fastebrev, lagfartshandlingar:

- Utdrag ur lagfartsprotokoll (Alfons Enström, Knuts skattehemman), 13.4.1905 /14.11.1905
- Fastebrev (Alfons & Aina Enström, Knuts skattehemman), 26.4.1906

Övriga rättshandlingar

- Arendekontrakt (J. E. Enström – Alfons Enström), 29.2.1905
- Utslag ang. byggande och underhåll av byvägar i Karis, 31.8.1909
- Köpeskilling (Elin Siggberg – Alfons Enström), 8.11.1916
- Proprieborgen (aktieägarna i Högben Torvströaktiebolag), 16.9.1919
- Landshövdingens utslag ang. gästgiverihållningen 1923–25, 9.12.1922

- Försäkringsbrev (Alfons Enström, Bältars lägenhet), 23.10.1924
- Utdrag ur jordregistret (Mjölballstad by, N:o 2 Knuts), 27.3.1925
- Arrendekontrakt (Anna Kvarnström – Alfons Enström), 16.4.1926
- Utdrag ur jordregistret (Sannäs by, N:o 6 Bältar), 30.4.1926
- Fullmakt (B. J. Hägerstedt), 1.4.1929

Övrigt:

- Utdrag ur auktionsprotokoll, Knuts, 4.11.1920
- Ritningar till karaktärshuset å Knuts, 1921
- Kontrakt, överlåtelse av häst till Försvarmakten, 29.1.1928
- Avtal om anställning av krigsfångar, 1.5.1944
- Kungörelse om jordinlösningsnämndens värderingsförrättning, 15.10.1950

Handlingar tillhörande övriga personer:

- Inbördes testamente (Karl Adam & Sofia Vilhelmina Holmqvist), 25.4.1870
- Köpebrev (villa på Knuts hemmans mark, vagnsmakaren Alexander Salenius), 17.6.1918
- Diverse övriga handlingar (kvitton, arbetsintyg etc.), 1916–1919

Räkenskapshandlingar

Kvitton:

- Debetsedel för krono- / kyrkliga/ kommunalutskylder, 1905 (3 st.)
- Debetsedel för kronoutskylder (skattekvitto), 1908
- Verifikat över livsmedelsleveranser, 1941
- Verifikat, arvoden för krigsfångar, 1944 (2 st.)

Handlingar ang. livsmedelsleveranser

- kvitton, tillståndsbevis, leveransorder etc., 1908- -1920

Biografica

Aina Enström:

- Bröllopsinbjudan (Aina–Alfons), 1905
- Arbetspass, 1917
- Ämbetsbetyg, 1919
- Kvitto, Kirurgiska sjukhuset H:fors, 1919
- Resetillstånd, 1919
- Utdrag ur saköreslängd, 1944

Alfons Enström:

- Tillstånd att bära skjutvapen, 1916
- Arbetspass, 1917

Ämbetsbetyg, 1917
Permission (frihetskriget), 1918
Gratulationsvers tillägnad Alfons Enström på 50-årsdagen, 1928
Dödsattest, 1929

Johan Emil Enström:
Ämbetsbetyg för släktutredning, 1910
Kungörelse om begravning, 1927

Övriga personhandlingar:
Släkträd över släkten Enström (manslinjen, 1700-1900-t.)
Kopior på gamla fotografier (oidentifierade), 4 st.

Brevsamling

Huvudsaklig arkivbildare: Alfons Enström och hans hustru Aina (f. Perklén)
Tidsperiod: 1901–1941.

Innehållet berör:
ungdomstid, inbördeskriget 1918, emigration, jordbrukets mekanisering, föreningsliv, krigstiden

Mottagare Alfons Enström (jordbruksskolelev, hemmansägare, lantushållare, ordförande för Karis östra ungdomsförening, kommunalstämmans ordförande, gästgivare):

(avsändare – datering – ärende):

- Ida, Nyby 3.9.1901 – ”fnurra på tråden”
- Lydia, Kyrkslätt 29.1.1902 – ungdomarnas umgänge
- Carl J. Myrsten, förest. Söderkulla jordbruksskola, 27.8.1902 – meddelande om antagning
- Gösta Enström, Helsingfors 15.9.1902 – arbetsplatsen
- Gösta Enström, Kervo 14.6.1903 – planer för midsommaren
- Erika Enström (syster), Mjölballstad 11.8.1903 – skördarbetet, hemförhållanden
- Alf Johansson, Söderkulla 20.11.1903 – från lantbruksskolans klasskamrat
- Gösta, Kervo 1.12.1903 – hemförhållanden (inkl. dikt: ”Vid Alexanderstodens aftäckning”)
- Gösta, Kervo 17.4.1904 – modernisering av gården, hemförhållanden
- Johan Öhman&Karl Antin(?), Karis Landsbro 8.7.1904 – inbjudan
- Karl Antin, Karis Landsbro 12.7.1904 – kallelse till sångövning
- August Ekholm, Slarfkulla 29.7.1904 – skolgången, flickor
- F. Lindgren, Karis 11.2.1905 – inbjudan till dans

- Gösta, Kervo 6.3.1905 – förlovningsgratulationer
- Axel Lindholm, Shields 2.4.1905 – hälsningar från ungdomskamrat till sjöss
- Axel Lindholm, Genoa 27.4.1905 – förlovningsgratulationer, beskrivning av sjölivet
- Gösta, Kervo 26.9.1905 – bröllopsförberedelser
- Lydia, H:fors 1.10.1905 – beställning av Långviksmusiken
- Gösta, Rio Janeiro/Brasilien 27.5.1906 – avresan, avskedstagandet
- Gustavo (Gösta), Sydamerika 2.5.1909 – familjeangelägenheter
- Gösta E, Argentina 21.11.1909 – barndomsjularna
- C. Holm(?), Ekenäs 17.4.(?)1910 – djurauktion i Ekenäs
- F. H. Lindholm, Ekenäs 4.3.1910 (poststämpel) – penningförsändelse
- Anton Leino, Helsingfors 15.2.1912 – leverans av telefonstolpar
- Lindfors(?)/ägare av Klarvikgård, H:fors 3.3.1912 – fullmakt
- G. W. Wulff, Mjölbollsta 18.3.1912(?) – begäran om vård av kviga
- Einar E. (kusin), Bondby 22.10.1912 – intresse för ungdomsföreningens stipendium
- Ines Bäckroos, Karis Finnby 23.10.1912 – ansökan om ungdomsföreningens stipendium
- Jordbrukarens Allmänna Förbund, H:fors 7.3.1913 – betalning av medlemsavgift
- Firma Wilh. Sumelius, Söderkulla 8.7.1915 – montör för ribyggnad
- O. Olander, Lapträsk 17.11.1915 – tack för tjänsteintyg; hornseptettens uppträdande
- Eva Lindfors, Helsingfors 15.12.1916 – anvisningar om möbelflytt
- Frida Holm, Hangö 11.9.1917 – anhållan om livsmedel
- Aina Enström, Mjölbolstad 4.3.1918 – jordbruket, ekonomi
- Georg, Hangö 11.3.1918 (postkort) – hälsningar
- E. L., H:fors 28.3.1918 – cigarettförsändelse
- Waldemar Siggberg, Wassböle 16.7.1918 – köp av gård
- Direktionen för Karis-Billnäs samskola, Karis 17.11.1918 – inbjudan till invigning av nya skolbyggnaden (inkl. kvitto på betalning av aktier i Aktiebolaget Karis-Billnäs samskola)
- Karl Wegelius, Karis 4.1.1919 – betalning för mjölk
- Nylands o Tavastehus läns lantbrukssällskaps sekr., Kyrkslätt 16.6.1922 – exkursion
- Västra Nylands Garverilandslag, Ekenäs 5.2.1923 – utlösning av hudar
- Aktiebolaget Agros, Helsingfors 11.4.1924 – bekräftan om beställning av bil
- ? Österholm, Villmanstrand 17.11.1924 – fånge anhåller om tobaksförsändelse
- Festkommittén, Karis 22.5.1926 – inbjudan till Karis 600-års minnesfest

Odaterade:

- E. E[enström], Mjölballstad 9.2. ? – hälsningar hemifrån åt skoleleven i Söderkulla
- N.N, odat postkort – hälsningar av kamrater
- Broder G, Kervo 14.9. ? – avsked av Direktor Myrsten (utvisad ur landet)
- Familjen Wegelius, 1918(?) (postkort) – God Jul och Gott Nytt År
- Eva Lindegren, Järvenpää 6.10. ? – tack för utbetalad lön åt blivande de ja
- Elin Häggblom, H:fors 31.3. ? – nyheter gällande bekanta
- Edla och K. Siggberg, odat. – inbjudning till 50-årskaffe
- Edla och Karl Siggberg, odat. – inbjudning till middag

Mottagare Fru Aina Enström:

- Alfons Enström, Helsingfors 1.3.1918 – vistelse i H:fors (skyddskåren?)
- ?, Hangö 3.3.1918 – ang. mannens fångenskap i H:fors
- A. E., Helsingfors 5.3.1918 – begäran om matpaket
- A. E., Helsingfors 6.3.1918 – fångförhållanden, anvisningar om gårdens ekonomi
- A. E., Helsingfors 10.3.1918 – fångförhållanden
- A. E., Helsingfors 12.3.1918 – smutsiga kläder, anvisningar om jordbruket
- A. E., Helsingfors 13.3./15.3.1918 – förhållandena, anvisningar om jordbruket
- A. E., Helsingfors 22.3.1918 – fångförhållandena, anvisningar om jordbruket
- A. E., Helsingfors 25.3.1918 – påskhälsningar
- Alfons Enström, H:fors 27.3 /30.3.1918 – påskhälsningar, anvisningar om jordbruket
- Alfons Enström, Helsingfors 16.4.1918 – frigivning från fångenskap, anvisningar om jordbruksarbeten
- Kommunalnämnden i Karis kommun, 26.10.1936 – utskrivning av häst till fronten
- Onni Johansson, 3.10.1941 (fältpost) – hälsningar från fronten av gårdens häst

Mottagare n.n. Enström:

- G.A. Nyberg, Snappertuna 24.3.1911 – vinsäd till S-tuna vinöreskassa

Mottagare Lantbrukaren Enström:

- A. W. Utter(?), Kihla Räckers 23.7.1910 – kallelse till kommunal- o. kyrkostämma

Mottagare jordbrukare Johan Enström:

- Hanna Salmela, Svartå 21.12.1902 – inbjudan till Svartå sångförenings aftonmöte
- Pellervo (lantbrukssällskap)/Åke Lönnberg, Helsingfors 27.11.1905 – initiativ till tröskverksandelslag
- H. Back (Sfp), Karis 30.4.1907 (poststämpel) – uppmaning att främja röstning i lantdagsvalet
- Hulda och W. Grönholm, Sannäs 5.3.1912 – inbjudan till middag

Mottagare Janne Enström:

- Dagmar Sten, ? 4.4.1918 – hälsningar

Mottagare herr Gustav Enström:

- Alfons ?, på tåget 7.6.? – angående mammans död/begravning

Mottagare Lanthushållare Alfred Enström:

- Allan Torsell (hästavelsföreningsinstruktör), H:fors 7.1.1911 – förfrågan om kurs

Mottagare Fru Erika Enströms egna:

- Emmi & V. Söderholm (=kyrkoherde), Övermark 3.3.1927 – kondoleans

Mottagare A. E. Baarman / kommunalstämman i Karis:

- Eva Lindfors, Helsingfors 7.6.1917 – fullmakt för granskning av taxeringslängder
- G. B. Forsbom, Karis 4.6.1918 – undanber sig kommunalt förtroendeuppdrag

Mottagare Broder Björklund:

- F. F. Öhman, Karis Kasaby 15.?.1881 – betalning

Oadresserade brev:

- bröllopsinbjudan: inspektör Sixten Nordström o. Esther Nordman, Nybygård Karis (odat.)
- bröllopsinbjudan: Malvina Ollgren o. Frans Sjöblom, 1904
- Signe Nikander, (odat.) – matpaket

Handlingar med anknytning till föreningsverksamhet o.a. förtroendeuppdrag:
(Alfons Enström, Johan Enström)

Handlingar ang. Brasby folkskola

Inkomna brev adr. till Direktionsordföranden för Brasby folkskola
1912–1925, 7 st.

Utdrag ur kommunalfullmäktiges protokoll, 15.12.1919
Utdrag ur protokoll vid direktionssammanträde, 13.12.1920

Entreprenadkontrakt (Emil Nyberg), 11.4.1921
Förteckning över stockar som icke levererats, 1924

Koncept: arbetsintyg (lär. Theodor Nyberg), sept. 1919

Handlingar ang. föreningsverksamhet

Karis Lantmannagille: kvitton 1914–1915
Karis Östra Ungdomsförening: nöjestillstånd, 6.8.1915
Brasby Hornseptett: nöjestillstånd, 3.10.1916

Jordbrukarmöte, protokoll 10.8.1917 (1 st.)
Kommittén för nödhjälpsarbeten, protokollutdrag 29.1.1918
(bilaga: protokoll fört av arbetslösa i Karis, 27.1.1918)